

„Lietuvių kalbos dienos“ baigėsi varžytuvėmis

Nuo 2016 metų Valstybinė lietuvių kalbos komisija organizuoja „Lietuvių kalbos dienas“ – jos vyksta nuo Vasario 16-osios iki Kovo 11-osios visoje Lietuvoje ir užsienyje. Renginių gausa prisideda prie lietuvių kalbos sklaidos, stiprina lietuvių kalbos mokymosi motyvaciją, didina lietuvių kalbos prestižą. Šią iniciatyvą remia, palaiko, padeda organizuoti įvairias veiklas Lietuvių kalbos draugija.

Apie šioms dienoms skirtą kalbos puoselėtojų sambūrį, vykusį LKD Pasvalio Petro Būtėno skyriaus iniciatyva, jau rašyta. Vasario 21-ą, minint Tarptautinę gimtosios kalbos dieną, šis skyrius paskelbė pačių sudarytą įdomiausių pasvalietiškos tarmės (rytų aukštaičių šiaurės pakenėžiškių) žodžių dešimtuką. 1-oje vietoje atsidadė iš vytelių pinto krepšio įvardijimai: karb's, karbėnk's,

rėb's, redel's, kerbel's, kesel's; 2-oje vietoje – saldžios sriubos iš vandens, duonos ir cukraus pavadinimai: meker's, kopel's, koplūn's, čiupka, čiupniks, ubagine; toliau rikiuojasi tokie žodžiai: mazgyls (skudurėlis indams, stalui valyti), gribute (tabletė), maklyne (purvynas), bliauka (blevyzgos), zapte (uogienė), zenkis (pauglys, jaunuolis), klenge (senovinė durų rankena), drap's (didelis krepšys šienui nešti).

Kovo 10 d. LKD narė Miglė Kučinskienė Krinčino kultūros namuose surengė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimą, kurį skyrė ir Lietuvių kalbos dienoms. Čia šventinę nuotaiką kūrė vaikų kolektyvai: Pasvalio muzikos mokyklos kanklininkų ansamblis „Lavandrėla“, Lėvens pagrindinės mokyklos liaudiškų šokių grupė „Bruknelė“, dainavo Krinčino ir Pajiesmenių vaikai, skambėjo patriotinės Pauliaus Širvio, Eugenijaus Matuzevičiaus eilės, šventinius sveikinimo žodžius tarė Krinčino seniūnas Gintautas Venskevičius, savivaldybės tarybos narys Antanas Kairys. Veikė Krinčino mokinių „Kalbos puošybos

Literatų klubo „Užuovėja“ komanda „Duok penk's!“ – varžytuvių nugalėtoja.

kūrybinių dirbtuvių“ darbų paroda: vaikai piešiniais iliustravo mįsles, patarles, kaligrafiškai rašė gimtųjų kaimų pavadinimus, Lietuvos vardą, posakius.

Paskutinis šioms dienoms skirtas renginys įvyko Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje kovo 15 d. – tai protų varžytuvės „Viskas

iš gimtinės šalės“ (pavadinimo frazė iš kalbininko Petro Būtėno straipsnio). Renginio sumanytoja – biblioteka kartu su LKD skyriumi.

Pavadinimas nurodo varžytuvių temą: visi klausimai apie Pasvalio kraštą – istoriją, kultūrą, gamtą, žymius žmones ir pan. Varžėsi komandos iš trijų kolektyvų, kovo mėnesį mininčių savo gimtadienius, be to, turinčių ir kitą bendrą jungtį – Mariaus Katiliškio viešąją biblioteką. Joje, tądien, kovo 15 d., šventusioje savo gimtadienį (šiemet 88-ąjį), įsikūrė ir dvi visuomeninės organizacijos: LKD Pasvalio Petro Būtėno skyrius (2003 m. kovo 9 d.) ir literatų klubas „Užuovėja“ (1998 m. kovo 25 d.). Tad šie kolektyvai ir pakviesti pasivaržyti – pasitikrinti, kaip pažįstame savo kraštą, kartu ir kuo daugiau apie jį sužinoti. Pradžioje komandos, kurias sudarė po 4 asmenis, apsikeitė pasveikinimo dovanėlėmis.

Pirmoji užduotis buvo smagi – susigalvoti komandos pavadinimą: kalbininkai pasivadino „Ištiktukais“, bibliotekininkės tapo keturiomis „Katiliškėmis“, literatai pasirinko tarmišką pavadinimą „Duok penk's!“ O paskui teko atsakyti į 30 klausimų, dažniausiai pasirenkant vieną atsakymą iš duotų trijų. Reikėjo atpažinti Pasvaliui reikšmingas datas, žymių žmonių gimtines, mūsų krašto knygnešius, atsakyti, kuri smegduobė giliausia, kuri rajono mokykla seniausia ir t. t. Klausta, kurioje Pasva-

Tautiškos šventės Krinčine organizatorė ir vedėja Miglė Kučinskienė.

žytuves baigė linksma užduotis: per minutę reikėjo parašyti kuo daugiau lietuviškų keiksmažodžių, sakinčių nusimušus plaktuku pirštą...

Daugiausiai taškų surinko komanda „Duok penk's!“ – azartiškai nusiteikę literatų klubo „Užuovėja“ atstovai (bibliotekos įsteigtas prizas nugalėtojams – šakotis). Klubui atstovavo Vlada Čirvinskienė, Algis Mačiukas, Ksaverija Skujienė ir Žydruolė Žemaitė. II vietą užėmė „Ištiktukai“ (LKD): Laima Burmo-

Trys besivaržančios komandos ieško teisingų atsakymų.

Krinčino kultūros namų scenoje sukasi „Bruknelė“ iš Lėvens pagrindinės mokyklos.

lio vietoje Jurgis Bielinis atgabentus leidinius išdalindavo pasvaliečiams, kokį slappyvardį turėjo partizanas Julijonas Būtėnas, kaip vadinas XIX a. pabaigoje pasvaliečio Petro Avizonio išleistas lietuvių kalbos vadovėlis. Savo krašto pažinimą rodė ir su tar-me susiję klausimai bei užduotys: pvz., kaip taisyklingai sukirčiuoti vietovardį Gegabrasta ar išvardyti kuo daugiau rajono kolektyvų, pasivadinusių tarmiškais žodžiais. Var-

nienė, Margarita Lužytė, Adolfas Talačka ir Jurgita Vaišnienė; III vietą – keturios „Katiliškės“: Rita Bedulytė, Ingrida Frankienė, Kristina Gasiliūnė, Toma Mikalajūnaitė. Visoms komandoms įteiktos padėkos, o šakotis suvalgytas visų kartu prie draugystės stalo.

Regina GRUBINSKIENĖ
LKD Pasvalio Petro Būtėno skyriaus pirmininkė
Autorės nuotr.